Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2018 m. gegužės 3 d.*

„Apeliacinis skundas – Viešasis paslaugų pirkimas – Išorės paslaugų dėl programų ir projektų valdymo ir techninių konsultacijų informacijos technologijų srityje teikimas – Pakopinis mechanizmas – Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 21 straipsnis – Bendrojo Teismo procedūros reglamento 76 straipsnis ir 84 straipsnio 1 dalis – Draudimas priimti sprendimą *ultra petita* – Laimėtojo nustatymo kriterijus sudarančių subkriterijų lyginamasis svoris – Akivaizdžios vertinimo klaidos – Reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 – 100 straipsnio 2 dalis – Sprendimas atmesti pasiūlymą – Motyvavimo trūkumas – Galimybės praradimas – Europos Sąjungos deliktinė atsakomybė – Prašymas atlyginti žalą“

Byloje C-376/16 P

dėl 2016 m. liepos 7 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnyba (EUIPO), atstovaujama N. Bambara, padedamo *avocats* P. Wytinck ir B. Hoorelbeke,

apeliantė,

kitos proceso šalys:

European Dynamics Luxembourg SA, įsteigta Liuksemburge (Liuksemburgas),

European Dynamics Belgium SA, įsteigta Briuselyje (Belgija),

Evropaïki Dynamiki – Proigmena Systimata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE, įsteigta Atėnuose (Graikija),

atstovaujamos *dikigoroi* M. Sfyri, C.-N. Dede ir V. Alevizopoulou,

ieškovės pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija)

kurį sudaro kolegijos pirmininkas T. von Danwitz, teisėjai C. Vajda, E. Juhász (pranešėjas), K. Jürimäe ir C. Lycourgos,

generalinis advokatas P. Mengozzi,

kancleris A. Calot Escobar,

* Proceso kalba: anglų.

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

susipažinęs su 2017 m. rugsėjo 28 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Šiuo apeliaciniu skundu Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnyba (EUIPO) prašo panaikinti 2016 m. balandžio 27 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *European Dynamics Luxembourg ir kt. / EUIPO* (T-556/11, EU:T:2016:248, toliau – skundžiamas sprendimas), kuriuo nuspręsta:

– panaikinti 2011 m. rugpjūčio 11 d. raštu pateiktą Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybos (EUIPO) sprendimą, priimtą per viešojo pirkimo sutarties sudarymo procedūrą AO/029/10 „Programinės įrangos kūrimas ir priežiūros paslaugos“ (toliau – nagrinėjama sutartis), kuriuo buvo atmestas *European Dynamics Luxembourg SA* pateiktas pasiūlymas (toliau – sprendimas atmesti pasiūlymą), ir kitus susijusius EUIPO sprendimus, priimtus per tą pačią procedūrą, įskaitant sprendimus sudaryti sutartis su kitais trimis konkurso dalyviais kaip pirmą–trečią vietą pagal pakopinį mechanizmą užėmusiais konkurso laimėtojais (toliau kartu – ginčijami sprendimai),

– priteisti iš EUIPO žalos, kurią *European Dynamics Luxembourg* patyrė netekusi galimybės, kad su ja bus sudaryta pagrindinė sutartis bent jau kaip su trečia kontrahente pagal pakopinį mechanizmą, atlyginimą.

Teisinis pagrindas

2 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamente (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento (OL L 248, 2002, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 4 t., p. 74), iš dalies pakeistame 2006 m. gruodžio 13 d. Tarybos reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 1995/2006 (OL L 390, 2006, p. 1) (toliau – Finansinis reglamentas), išdėstytos pagrindinės taisyklės, reglamentuojančios visą biudžeto sektorių, tokiose srityse kaip viešieji pirkimai.

3 Pagal Finansinio reglamento 100 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą perkančioji organizacija visiems kandidatams arba konkurso dalyviams, kurių pasiūlymai arba paraiškos buvo atmestos, praneša motyvus, kuriais remiantis buvo priimtas sprendimas atmesti, ir visiems konkurso dalyviams, kurių pasiūlymai yra priimtini ir kurie raštu prašo tokios informacijos, praneša apie laimėjusio pasiūlymo charakteristikas ir santykinius pranašumus, taip pat konkurso dalyvio, kuris laimėjo konkursą, pavadinimą. Tačiau tos pačios dalies antroje pastraipoje numatyta, kad tam tikros informacijos galima neatskleisti, jei tai trukdytų taikyti teisės aktus, prieštarautų viešajam interesui arba darytų žalą teisėtiems valstybinių ar privačių įmonių verslo interesams ar iškraipytų sąžiningą šių įmonių konkurenciją.

4 2002 m. gruodžio 23 d. Komisijos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002, nustatančio išsamias Finansinio reglamento įgyvendinimo taisykles (OL L 357, 2002, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 4 t., p. 145), iš dalies pakeisto 2007 m. balandžio 23 d. Komisijos reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 478/2007 (OL L 111, 2007, p. 13; toliau – Įgyvendinimo taisyklės), 149 straipsnyje patikslinamos perkančiosios organizacijos pareigos dėl kandidatų ir konkurso dalyvių informavimo pagal Finansinio reglamento 100 straipsnio 2 dalį.

5 2009 m. vasario 26 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 207/2009 dėl Europos Sąjungos prekių ženklo (OL L 78, 2009, p. 1), iš dalies pakeisto 2015 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2015/2424 (OL L 341, 2015, p. 21), 115 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyta, kad EUIPO yra Sąjungos agentūra ir turi juridinio asmens statusą. Kiekvienoje valstybėje narėje Tarnyba naudojasi plačiausiu jų nacionalinės teisės aktuose juridiniams asmenims numatytu teisnumu. Konkrečiai ji gali įsigyti kilnojamojo ir nekilnojamojo turto, juo disponuoti ir būti teismo proceso šalis.

6 Pagal Reglamento Nr. 207/2009, iš dalies pakeisto Reglamentu 2015/2424, 118 straipsnio 3 ir 4 dalis deliktinės atsakomybės atveju EUIPO, vadovaudamasi bendraisiais pagrindiniais valstybių narių teisės principais, atlygina savo skyrių arba tarnautojų atliekant tarnybines pareigas padarytą žalą. Ginčai, susiję su tokios žalos atlyginimu, priklauso Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisdikcijai.

Ginčo aplinkybės, procedūra Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas

7 Ginčo faktinės aplinkybės išdėstytos skundžiamo sprendimo 1–20 punktuose.

8 Susiklosčius tokioms aplinkybėms, 2011 m. spalio 21 d. *European Dynamics Luxembourg*, *European Dynamics Belgium SA* ir *Evropaïki Dynamiki – Proigmena Systimata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE* (toliau kartu – *European Dynamics Luxembourg ir kt.*) Bendrajame Teisme pareiškė ieškinį dėl ginčijamų sprendimų panaikinimo; šiuo ieškiniu jos prašė:

– panaikinti ginčijamus sprendimus ir

– priteisti iš EUIPO 6 750 000 EUR dydžio žalos, kurią *European Dynamics Luxembourg* patyrė dėl prarastos galimybės, kad su ja bus sudaryta sutartis, atlyginimą.

9 Grįsdamos ieškinį Bendrajame Teisme, *European Dynamics ir kt.* nurodė tris pagrindus, iš kurių pirmasis susijęs su pareigos motyvuoti pažeidimu, antrasis – su keliomis akivaizdžiomis vertinimo klaidomis ir trečiasis – su vienodo požiūrio principo pažeidimu.

10 Po to, kai EUIPO pateikė atsakymą į Bendrojo Teismo taikytas proceso organizavimo ir tyrimo priemones, *European Dynamics ir kt.* pateikė naują pagrindą, susijusį su tuo, kad EUIPO pažeidė specifikacijas priėmusi kito dalyvio finansinį pasiūlymą, nors jame buvo pateiktas alternatyvus pasiūlymas ir kainos intervalas.

11 Pirma, Bendrasis Teismas išnagrinėjo trečiąjį ieškinio pagrindą. Pirmiausia jis atmetė kaltinimą, kad trečiasis konkurso laimėtojas pagal pakopinį mechanizmą, t. y. konsorciumas *Drasis*, dėl to, kad jame dalyvavo specifikacijas rengusi bendrovė, buvo patekęs į interesų konfliktą, kaip tai suprantama pagal Finansinio reglamento 94 straipsnio a punktą. Be to, Bendrasis Teismas taip pat atmetė argumentą, jog egzistavo interesų konfliktas, kiek tai susiję su konsorciumu *Unisys*. Vis dėlto Bendrasis Teismas pritarė trečiajai trečiojo pagrindo daliai ir nusprendė, kad EUIPO akivaizdžiai neįvykdė pareigos veikti rūpestingai tirdama, ar egzistuoja specifikacijų 13.1 punkto pirmos pastraipos e punkte ir Finansinio reglamento 93 straipsnio 1 dalies e punkte numatytas draudimo dalyvauti konkurse pagrindas. Visų pirma EUIPO neturėjo teisės pasitenkinti *Siemens SA* pateikta garbės deklaracija kaip įrodymu, kad nėra draudimo dalyvauti konkurse priežasčių, taikomų konsorciumui *Drasis*, kaip tai suprantama pagal specifikacijų 13.1 punkto pirmos pastraipos e punktą ir Finansinio reglamento 93 straipsnio 1 dalies e punktą. Toks įrodymas juo labiau netinkamas įrodyti draudimo dalyvauti konkurse priežasties nebuvimą *Siemens SL* atveju, dėl kurios EUIPO nei prašė, nei pateikė reikšmingo įrodymo.

12 Antra, Bendrasis Teismas išnagrinėjo antrąjį pagrindą, grindžiamą keliomis akivaizdžiomis vertinimo klaidomis; jis iš dalies jam pritarė ir iš dalies atmetė. Šiame kontekste konstatavęs, kad padaryta akivaizdžių vertinimo klaidų arba nurodyta nepakankamai motyvų ir tai turėjo neigiamos įtakos *European Dynamics Luxembourg* pasiūlymo vertinimo teisėtumui, jis nusprendė, kad vien šių pažeidimų pakanka pagrįsti sprendimo atmesti pasiūlymą panaikinimą.

13 Be to, remdamasis ginčijamo sprendimo 14 punkte pateikta techninių pasiūlymų lyginamojo vertinimo lentele, Bendrasis Teismas nurodė, kad *European Dynamics Luxembourg* techninis pasiūlymas už kokybinius kriterijus Nr. 1–3 surinko, nustačius skirtų balų neto santykinį svorį, maksimalius 100 balų bruto, o trijų konkurso laimėtojų pasiūlymai gavo gerokai mažesnį neto ir bruto balų skaičių, ir kai kurie įvertinimai yra vos šiek tiek didesni už minimalius reikalaujamus 45, 15 ir 10 balų atitinkamai už kokybinius kriterijus Nr. 1–3. Taigi *European Dynamics Luxembourg* pasiūlymui skirti 87,90 balo neto buvo padidinti iki 100 balų bruto, o IECI pasiūlymui skirti 71,96 balo neto buvo padidinti iki 81,86 balo bruto; *Unisys* skirti 70,66 balo neto buvo padidinti iki 80,38 balo bruto, o *Drasis* pasiūlymui skirti 78,05 balo neto buvo padidinti iki 88,78 balo bruto.

14 Kiek tai susiję su šio sprendimo 10 punkte nurodytu nauju pagrindu, grindžiamu tuo, kad EUIPO pažeidė specifikacijas priėmusi IECI finansinį pasiūlymą, pažymėtina, kad Bendrasis Teismas jį atmetė kaip nepagrįstą.

15 Dėl pirmojo pagrindo pažymėtina, jog Bendrasis Teismas nusprendė, kad sprendimas atmesti pasiūlymą buvo keliais aspektais nepakankamai motyvuotas pagal Finansinio reglamento 100 straipsnio 2 dalį, siejamą su SESV 296 straipsnio antra pastraipa, ir kad jį reikia panaikinti ir dėl šio motyvo.

16 Galiausiai Bendrasis Teismas patenkino *European Dynamics Luxembourg* prašymą atlyginti žalą, kiek jis susijęs su prarasta galimybe. Dėl žalos atlyginimo dydžio Bendrasis Teismas paragino šalis susitarti dėl šios sumos ir per tris mėnesius nuo skundžiamo sprendimo paskelbimo dienos pranešti jam apie bendru sutarimu nustatytą mokėtiną sumą, o jeigu per tą terminą šalys nesusitartų, – nurodyti savo reikalavimus, išreikštus skaičiais.

Procesas Teisingumo Teisme ir šalių reikalavimai

17 Apeliaciniu skundu EUIPO Teisingumo Teismo prašo:

– panaikinti visą skundžiamą sprendimą ir atmesti *European Dynamics Luxembourg* pateiktus prašymą panaikinti ginčijamus sprendimus ir prašymą atlyginti žalą,

– jeigu pagrindinis reikalavimas nebūtų patenkintas, panaikinti visą skundžiamą sprendimą ir grąžinti bylą Bendrajam Teismui,

– jeigu ir šis reikalavimas nebūtų patenkintas, panaikinti skundžiamą sprendimą tiek, kiek juo EUIPO įpareigojama atlyginti žalą, kurią *European Dynamics Luxembourg* patyrė netekusi galimybės, kad su ja bus sudaryta pagrindinė sutartis, taip pat grąžinti bylą nagrinėti Bendrajam Teismui, ir

– priteisti iš *European Dynamics Luxembourg* abiejose instancijose patirtas bylinėjimosi išlaidas.

18 *European Dynamics Luxembourg* Teisingumo Teismo prašo:

– atmesti apeliacinį skundą kaip nepagrįstą ir

– priteisti iš EUIPO visas bylinėjimosi išlaidas.

Dėl apeliacinio skundo

19 Grįsdama savo apeliacinį skundą EUIPO nurodo keturis pagrindus, grindžiamus, pirma, teisės klaida dėl to, kad Bendrasis Teismas priėmė sprendimą *ultra petita* ir neteisingai aiškino ir taikė lygių galimybių ir deramo rūpestingumo principus ir bet kuriuo atveju iškraipė faktus, antra, teisės klaida, padaryta aiškinant ir taikant kriterijų, susijusį su akivaizdžiomis vertinimo klaidomis, trečia, teisės klaida taikant Finansinio reglamento 100 straipsnio 2 dalį, siejamą su SESV 296 straipsnio antra pastraipa, ir, ketvirta, motyvavimo trūkumu, kiek tai susiję su kompensacija už prarastą galimybę.

Dėl pirmojo pagrindo

Šalių argumentai

20 Pirmojo pagrindo pirmoje dalyje EUIPO nurodo, kad Bendrasis Teismas priėmė sprendimą *ultra petita* ir taip pažeidė Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 21 straipsnį ir Bendrojo Teismo procedūros reglamento 76 straipsnį ir 84 straipsnio 1 dalį. Iš skundžiamo sprendimo 63 punkto ir posėdžio Bendrajame Teisme protokolo aiškiai matyti, kad *European Dynamics Luxembourg ir kt.* atsisakė ieškinio trečiojo pagrindo trečios dalies. Kadangi dėl šios pagrindo dalies nebebuvo ginčo, Bendrasis Teismas turėjo jo nebenagrinėti. Vis dėlto skundžiamo sprendimo 64–78 punktuose priėmęs sprendimą dėl šios pagrindo dalies, Bendrasis Teismas viršijo savo įgaliojimus. EUIPO papildomai teigia, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai nusprendė, kad lygių galimybių ir rūpestingumo principų pažeidimas gali lemti ginčijamų sprendimų panaikinimą.

21 *European Dynamics Luxembourg ir kt.* neigia Bendrajame Teisme atsiėmusios trečią trečiojo pagrindo dalį. Konkrečiai šios šalys pabrėžia, kad atsisakė argumento dėl galimo *Siemens AG* dalyvavimo neteisėtuose konsorciumo *Drasis* dalyvių *Siemens SA* ir *Siemens SL* veiksmuose, „dėl vienintelės priežasties, kad jas iš pradžių netiesiogiai kontroliavo *Siemens AG*, kol vėliau 2011 m. liepos 1 d. nupirko *Atos SA*, nes pastaroji bendrovė įsigijo 100 % jas tiesiogiai kontroliavusios bendrovės <…> akcijų“, kaip Bendrasis Teismas konstatavo skundžiamo sprendimo 63 punkte. Vienintelis argumentas, kurio atsisakė *European Dynamics Luxembourg ir kt.*, buvo susijęs su struktūriniais konsorciume *Drasis* dalyvavusių bendrovių ir jų patronuojančiosios bendrovės – *Siemens AG* – ryšiais. Vadinasi, kiti šį pagrindą pagrindžiantys argumentai, ypač susiję su EUIPO pareiga laikytis teisės normų, nustatytų Finansiniame reglamente, ir specifikacijų, ir su vienodo požiūrio principo pažeidimu, buvo palikti.

22 Pirmojo pagrindo antroje dalyje EUIPO kaltina Bendrąjį Teismą skundžiamo sprendimo 76 punkte nusprendus, kad EUIPO „nei prašė, nei pateikė atitinkamą įrodymą“, kad įrodytų, jog nėra priežasčių dėl sukčiavimo ir korupcijos neleisti *Siemens SL* dalyvauti procedūroje. Iš apeliacinio skundo 4 priede pateikto dokumento matyti, kad remdamasi Finansinio reglamento 93 straipsnio 2 dalies nuostatomis EUIPO paprašė konkurso dalyvių patvirtinti, kad jie nėra vienoje iš situacijų, nurodytų minėto straipsnio 1 dalyje.

23 *European Dynamics Luxembourg ir kt.* teigia, kad šiuo aspektu EUIPO klaidingai aiškina skundžiamą sprendimą, ir mano, kad Bendrasis Teismas teisingai vertino įrodymus, nagrinėdamas šią pirmojo pagrindo antrą dalį.

Teisingumo Teismo vertinimas

24 Pirmojo pagrindo pirmoje dalyje EUIPO iš esmės kaltina Bendrąjį Teismą tuo, kad išnagrinėjęs ieškinio pirmojoje instancijoje trečiojo pagrindo trečią dalį, susijusią su konsorciumo *Drasis* dalyvavimu neteisėtoje veikloje, jis priėmė sprendimą *ultra petita*.

25 Šiuo klausimu skundžiamo sprendimo 63 punkte Bendrais Teismas konstatavo, kad „per teismo posėdį Bendrajam Teismui pateikus klausimą žodžiu <…> [*European Dynamics Luxembourg ir kt.*] atsisakė argumentų, kad galimas *Siemens AG* <…> dalyvavimas vykdant neteisėtą veiklą buvo inkriminuojamas konsorciumo *Drasis* narėms *Siemens SA* ir S*iemens SL* dėl vienintelės priežasties, kad jas iš pradžių netiesiogiai kontroliavo *Siemens AG*, kol vėliau 2011 m. liepos 1 d. nupirko *Atos SA*, nes pastaroji bendrovė įsigijo 100 % jas tiesiogiai kontroliavusios bendrovės *Siemens IT Solutions and Services GmbH* akcijų, kaip galima teigti remiantis EUIPO pateiktais dokumentais po 2015 m. kovo 27 d. nutarties <…>. Šis atsisakymas užregistruotas posėdžio protokole“.

26 Šiame protokole aiškiai konstatuota, kad *European Dynamics Luxembourg ir kt.* atsisako argumento, susijusio su sukčiavimu ir korupcija, netiesiogiai priskirtinais *Siemens SA* ir *Siemens SL*.

27 Vis dėlto savo atsiliepime į šį apeliacinį skundą *European Dynamics Luxembourg ir kt.* teigia, kad šis atsisakymas buvo nevisiškas ir „susijęs tik su struktūriniais ryšiais tarp konsorciume *Drasis* dalyvaujančių bendrovių ir jos patronuojančiosios bendrovės (*Siemens AG*)“.

28 Kaip matyti iš skundžiamo sprendimo 61 punkto, *European Dynamics Luxembourg ir kt.* argumentas buvo susijęs su „Siemens“ dalyvavimu neteisėtoje veikloje ir, kadangi ji buvo konsorciumo *Drasis* dalyvė, tai pateisino draudimą šiam dalyvauti konkurse pagal Finansinio reglamento 93 ir 94 straipsnius ir Įgyvendinimo taisyklių 133a ir 134b straipsnius, tačiau šio argumento šios šalys aiškiai atsisakė. Vis dėlto kai Bendrasis Teismas nagrinėjo, ar EUIPO konsorciumo *Drasis* pasiūlymą išanalizavo pakankamai rūpestingai, jis rėmėsi *Siemens AG* ir jos dviejų patronuojamųjų bendrovių *Siemens SA* ir *Siemens SL* struktūriniais ryšiais.

29 Iš tiesų skundžiamo sprendimo 64 punktas, kuriame Bendrasis teismas pradeda galimo draudimo konsorciumui *Drasis* dalyvauti konkurse analizę, kurią užbaigia to sprendimo 78 punkte, suformuluotas taip: „<…> atsižvelgiant į iki 2011 m. liepos 1 d. egzistavusius struktūrinius ryšius su *Siemens AG*, kyla klausimas, ar šiuo atveju perkančioji organizacija pakankamai rūpestingai patikrino, ar *Siemens SA* ir *Siemens SL* ir dėl tos priežasties – konsorciumui *D[ra]sis* turi būti taikomi Bendrojo finansinio reglamento 93 straipsnio 1 dalies b ir e punktuose, aiškinamuose atsižvelgiant į specifikacijų 13.1 punkto trečią ir ketvirtą pastraipas, apibrėžti draudimo dalyvauti konkurse atvejai <…>“.

30 Be to, skundžiamo sprendimo 77 punkte Bendrasis Teismas vėl rėmėsi struktūrinių ryšių buvimu ir padarė išvadą, kad EUIPO akivaizdžiai pažeidė jai tenkančią rūpestingumo pareigą.

31 Vadinasi, Bendrasis Teismas draudimo konsorciumui *Drasis* dalyvauti pagrindų egzistavimą nagrinėjo būtent atsižvelgdamas į struktūrinius *Siemens SA* ir *Siemens SL* ryšius su patronuojančiąja bendrove.

32 *European Dynamics Luxembourg ir kt.* nurodytiems argumentams, kad jų atsisakymas buvo tik dalinis ir susijęs tik su tokių struktūrinių ryšių egzistavimu, negalima pritarti. Kadangi minėtų skundžiamo sprendimo motyvų nė viena šalis neginčijo ir dėl jų nepateiktas priešpriešinis apeliacinis skundas, juos reikia laikyti galutiniais.

33 Pažymėtina, kad iš procesą Sąjungos teismuose reglamentuojančių teisės normų, ypač Teisingumo Teismo statuto 21 straipsnio ir Bendrojo Teismo procedūros reglamento 76 straipsnio ir 84 straipsnio 1 dalies, matyti, kad ginčo ribas nustato ir apibrėžia bylos šalys ir kad Sąjungos teismas negali priimti sprendimo *ultra petita* (2014 m. liepos 3 d. Sprendimo *Electrabel / Komisija*, C-84/13 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2014:2040, 49 punktas).

34 Vadinasi, atsižvelgiant į šio sprendimo 25 ir 26 punktuose nurodytą *European Dynamics Luxembourg ir kt.* atsisakymą, Bendrasis Teismas nebeturėjo kompetencijos priimti sprendimo dėl galimo Finansinio reglamento 93 ir 94 straipsnių ir Įgyvendinimo taisyklių 133a ir 134b straipsnių pažeidimo, todėl skundžiamo sprendimo 77 punkte pateikta Bendrojo Teismo išvada, kad EUIPO akivaizdžiai

neįvykdė pareigos veikti rūpestingai, būtent nagrinėdama, ar egzistuoja specifikacijų 13.1 punkto pirmos pastraipos e punkte ir Bendrojo finansinio reglamento 93 straipsnio 1 dalies e punkte numatyta draudimo dalyvauti konkurse priežastis, yra teisiškai klaidinga.

35 Dėl klausimo, ar tokiomis aplinkybėmis pagrindas, grindžiamas šių straipsnių pažeidimu, yra, kaip, regis, nurodo *European Dynamics Luxembourg ir kt.*, viešosios tvarkos klausimas, kurį Sąjungos teismas turi nagrinėti *ex officio*, reikia pažymėti, jog nors tiesa, kad šios nuostatos yra neabejotinai svarbios užtikrinant Sąjungos viešųjų pirkimų teisės laikymąsi, vis dėlto jų pažeidimas netenkina Teisingumo Teismo nustatytų sąlygų, kad galėtų būti vertinamas kaip esminių procedūrinių reikalavimų pažeidimas (žr., be kita ko, 2017 m. balandžio 4 d. Sprendimo *Ombudsmenas / Staelen*, C-337/15 P, EU:C:2017:256, 85 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

36 Darytina išvada, kad turi būti pritarta pirmojo pagrindo pirmai daliai.

37 Atsižvelgiant į ankstesniame punkte padarytą išvadą, pirmojo pagrindo antra dalis neteko aktualumo, todėl jos nagrinėti nereikia.

Dėl antrojo pagrindo

Šalių argumentai

38 Antrojo pagrindo pirmoje dalyje EUIPO nurodo, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, nes neišnagrinėjo, ar akivaizdžios vertinimo klaidos, kurias galbūt padarė EUIPO kaip perkančioji organizacija, turėjo įtakos atitinkamos sutarties sudarymo procedūros baigčiai.

39 EUIPO nuomone, vien tai, kad ji esą padarė klaidų vertindama kelis techninių sutarties sudarymo kriterijų Nr. 1 ir Nr. 2 subkriterijus ir kelis sutarties sudarymo kriterijaus Nr. 3 subkriterijus, savaime negali būti laikomas pakankamu pagrindu panaikinti sprendimą atmesti pasiūlymą. Iš tiesų, priešingai nei šiuo klausimu reikalaujama pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją, Bendrasis Teismas nenagrinėjo, ar šios vertinimo klaidos turėjo konkrečios įtakos galutiniam sprendimui.

40 Iš suformuotos Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad, jeigu įvertinimas pagal tam tikrą sutarties sudarymo kriterijų grindžiamas ne vienu komentaru, o keliais, ir šie nėra ginčijami, Bendrasis Teismas turėtų išnagrinėti, ar šių kitų komentarų vis dar pakanka pagrįsti įvertinimą, kurį perkančioji organizacija skyrė už šį sutarties sudarymo kriterijų.

41 Šioje byloje įvertinimai pagal techninius sutarties sudarymo kriterijus Nr. 1–3 grindžiami ne vienu komentaru, o keliais neigiamais ir teigiamais komentarais, kuriuos Bendrasis Teismas įvertino ir nusprendė, kad juose nepadaryta akivaizdžios vertinimo klaidos, arba kurių visai nenagrinėjo, nes jie ir nebuvo ginčijami *European Dynamics Luxembourg ir kt.* pareikštame ieškinyje. Taigi Bendrasis Teismas turėjo išnagrinėti, ar tų kitų komentarų vis dar pakako perkančiosios organizacijos skirtam įvertinimui pagal atitinkamą kriterijų pagrįsti, o tai, kad Bendrasis Teismas neatliko šios analizės, savaime yra pakankamas pagrindas panaikinti skundžiamą sprendimą.

42 Antrojo pagrindo antroje dalyje EUIPO kaltina Bendrąjį Teismą tuo, kad nagrinėdamas sprendimą atmesti pasiūlymą jis taikė teisiškai klaidingą kriterijų, siekdamas nustatyti akivaizdžias vertinimo klaidas, ir iškraipė tam tikrus faktus.

43 Bendrasis Teismas, pirma, vykdė pernelyg plačią sprendimo atmesti pasiūlymą kontrolę, atsižvelgiant į perkančiosios organizacijos turimą diskreciją sudarant viešojo pirkimo sutartis, ir, antra, EUIPO atliktą faktinių aplinkybių vertinimą pakeitė savuoju, iškreipdamas šias aplinkybes, kad konstatuotų akivaizdžias vertinimo klaidas.

44 *European Dynamics Luxembourg ir kt.* teigia, kad antrasis pagrindas turi būti atmestas.

Teisingumo Teismo vertinimas

45 Dėl EUIPO apeliacinio skundo antrojo pagrindo pirmos dalies pažymėtina, kad skundžiamo sprendimo 226–229 punktuose, darydamas tarpinę išvadą dėl antrojo pagrindo Bendrasis Teismas išdėstė priežastis, dėl kurių nusprendė, jog konstatuotos akivaizdžios vertinimo klaidos galėjo daryti poveikį konkurso procedūrai, todėl tai buvo pakankamas pagrindas panaikinti sprendimą atmesti pasiūlymą.

46 Tiesa, Bendrasis Teismas konkrečiai nepatikrino kiekvienos šių klaidų galimo poveikio procedūros rezultatui. Vis dėlto Sąjungos teismo vykdoma kontrolė iš principo neapima jo pareigos patikrinti, ar vertinant pasiūlymą padaryta akivaizdi vertinimo klaida neturėjo įtakos jam skirtai vietai ir galiausiai sprendimui sudaryti sutartį, kai perkančioji organizacija nepateikė jokio paaiškinimo dėl šios įtakos nebuvimo.

47 Iš tiesų būtent apeliantas turi nurodyti ir įrodyti, kad, nesant minėtų klaidų, sprendimas atmesti pasiūlymą negalėtų būti palankesnis *European Dynamics Luxembourg ir kt.* (pagal analogiją žr. 2017 m. gruodžio 20 d. Sprendimo *EUIPO / European Dynamics Luxembourg ir kt.*, C-677/15 P, EU:C:2017:998, 52 ir 53 punktus). Pažymėtina, kad EUIPO nepateikė reikiamų įrodymų šiuo klausimu.

48 Taigi EUIPO antrojo pagrindo pirmą dalį reikia atmesti.

49 Kiek tai susiję su EUIPO antrojo pagrindo antra dalimi, reikia priminti, kad Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 104, 109, 115, 122, 134, 138, 139, 144, 148, 157, 159, 166, 186, 188, 193, 194, 206 ir 207 punktuose konstatavo, jog ši tarnyba padarė akivaizdžių vertinimo klaidų, kurios turėjo neigiamos įtakos *European Dynamics Luxembourg* pasiūlymo vertinimo teisėtumui. Skundžiamo sprendimo 225–229 punktuose Bendrasis Teismas padarė išvadą, jog remiantis tuo reikia panaikinti sprendimą atmesti pasiūlymą.

50 Nors apeliaciniame skunde EUIPO kritikavo beveik visas Bendrojo Teismo išvadas, susijusias su šiomis akivaizdžiomis vertinimo klaidomis, ji neginčijo skundžiamo sprendimo 160–168 punktuose ir ypač 166 punkte Bendrojo Teismo nurodytų motyvų, pagrindžiančių sprendimą pritarti devintajam kaltinimui, kurį *European Dynamics Luxembourg ir kt.* nurodė grįsdami ieškinio dėl panaikinimo antrojo pagrindo pirmą dalį, susijusią su tuo, kad EUIPO padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, vertindama Specifikacijų kriterijaus Nr. 1 subkriterijaus Nr. 1.4 1.4.4.10 punktą.

51 Reikia pažymėti, pirma, kad Bendrasis Teismas neatskyrė įvairių akivaizdžių vertinimo klaidų, konstatuotų skundžiamo sprendimo 88–214 punktuose, antra, EUIPO nenurodė ir neįrodė, kad šiuo atveju išvada, jog padaryta akivaizdi vertinimo klaida vertinant Specifikacijų kriterijaus Nr. 1 subkriterijaus Nr. 1.4 1.4.4.10 punktą, – lygiai kaip ir visos kitos konstatuotos akivaizdžios vertinimo klaidos atskirai, – neturi įtakos pagrindžiant skundžiamo sprendimo 226 punkte pateikto sprendimo atmesti pasiūlymą panaikinimą.

52 Šiomis aplinkybėmis net darant prielaidą, kad laikytina, kaip teigia EUIPO, jog visose išvadose dėl EUIPO apeliaciniame skunde ginčijamų akivaizdžių klaidų buvo padaryta teisės klaidų, toks konstatavimas bet kuriuo atveju negalėtų lemti šio Bendrojo Teismo sprendimo panaikinimo, todėl reikia atmesti antrojo pagrindo antrą dalį kaip neveiksmingą (pagal analogiją žr. 2015 m. vasario 11 d. Sprendimo *Orange / Komisija*, C-621/13 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2015:114, 44 ir 45 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).

Dėl trečiojo pagrindo

Šalių argumentai

53 Trečiajame apeliacinio skundo pagrinde EUIPO ginčija Bendrojo Teismo skundžiamo sprendimo 250–254 punktuose atliktą analizę ir jame pateiktą motyvą, kad sprendime atmesti pasiūlymą yra keli motyvavimo trūkumai, kaip tai suprantama pagal Finansinio reglamento 100 straipsnio 2 dalį, siejamą su SESV 296 straipsnio antra pastraipa, kiek tai susiję su sąsaja tarp konkrečių vertinimo ataskaitoje pateiktų neigiamų vertinimų ir perkančiosios organizacijos atimtų balų neto.

54 Pasak EUIPO, Finansinio reglamento 100 straipsnio 2 dalyje nenumatyta jokios teisinės pareigos pateikti išsamios visų trūkumų, į kuriuos atsižvelgta vertinant atmestą dalyvio pasiūlymą, apžvalgos. Juo labiau toje pačioje nuostatoje nenustatyta jokios teisinės pareigos kiekvieno trūkumo susieti su atimtais balais ir išsamiai paaiškinti, kiek faktiškai balų buvo atimta už šį trūkumą.

55 *European Dynamics Luxembourg ir kt.* teigia, kad buvo būtina atskleisti vertinimo balų paskirstymą, nes Bendrasis Teismas negalėtų vykdyti teisėtumo kontrolės, neturėdamas informacijos apie balus, skirtus už konkrečius kokybinius kriterijus, subkriterijus ir papunkčius. Taigi reikalaudamas pateikti balų paskirstymą, Bendrasis Teismas tikrai netaikė griežtesnio kriterijaus, nei reikalaujama pagal Finansinio reglamento nuostatas, kaip jos išaiškintos Teisingumo Teismo jurisprudencijoje.

Teisingumo Teismo vertinimas

56 Pirmiausia reikia priminti, kad pagal Finansinio reglamento 100 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą perkančioji organizacija visiems kandidatams arba konkurso dalyviams, kurių pasiūlymai arba paraiškos buvo atmestos, praneša motyvus, kuriais remiantis buvo priimtas sprendimas atmesti, ir visiems konkurso dalyviams, kurių pasiūlymai yra priimtini ir kurie raštu prašo tokios informacijos, praneša apie laimėjusio pasiūlymo charakteristikas ir santykinius pranašumus, taip pat konkursą laimėjusio dalyvio pavadinimą.

57 Vis dėlto iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, jog iš perkančiosios organizacijos negalima reikalauti, kad ji dalyviui, kurio pasiūlymas nelaimėjo, pirma, ne tik pateiktų šio pasiūlymo atmetimo motyvus, bet ir detaliai aprašytų, kaip atliekant jo pasiūlymo vertinimą buvo atsižvelgta į kiekvieną pasiūlymo sudedamąją dalį, ir, antra, praneštų, kokios yra atrinkto pasiūlymo charakteristikos ir santykiniai pranašumai, taip pat išsamiai palygintų laimėjusį pasiūlymą ir nelaimėjusio dalyvio pasiūlymą (2012 m. spalio 4 d. Sprendimo *Evropaïki Dynamiki* / Komisija C-629/11 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2012:617, 21 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

58 Be to, perkančioji organizacija, gavusi nelaimėjusio dalyvio raštu pateiktą prašymą, neprivalo jam pateikti visos vertinimo ataskaitos egzemplioriaus (2012 m. spalio 4 d. Sprendimo *Evropaïki Dynamiki / Komisija*, C-629/11 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2012:617, 22 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

59 Taip pat reikia priminti, kad pagal suformuotą jurisprudenciją motyvai, kurių reikalaujama SESV 296 straipsnio antroje pastraipoje, turi būti vertinami atsižvelgiant į bylos aplinkybes, be kita ko, į akto turinį ir motyvų, kuriais remiamasi, pobūdį (2012 m. spalio 4 d. Sprendimo *Evropaïki Dynamiki / Komisija*, C-629/11 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2012:617, 23 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

60 Šioje byloje neginčijama, kad trijuose laiškuose – atitinkamai 2011 m. rugpjūčio 11 d., rugpjūčio 26 d. ir rugsėjo 15 d. – EUIPO pateikė *European Dynamics Luxembourg ir kt.* vertinimo ataskaitos ištrauką, kurioje buvo kokybinis jos pasiūlymo vertinimas, trijų konkurso laimėtojų pavadinimai, taip pat trys lentelės su balais, kuriuos atitinkamai gavo tie trys laimėtojai ir *European Dynamics Luxembourg ir kt.*,

tiksliau – lyginamoji techninių pasiūlymų vertinimo lentelė, lyginamoji pasiūlymų vertinimo lentelė, atsižvelgiant į jų ekonomiškai naudingiausią pobūdį, ir lyginamoji lentelė, susijusi su finansiniais kriterijais.

61 Kaip savo išvados 39 punkte pažymėjo generalinis advokatas, šios lentelės leido *European Dynamics Luxembourg ir kt.* susidaryti vaizdą apie visus jos pasiūlymui ir konkurso laimėtojų pasiūlymams skirtus balus ir pagal kokybinius, ir pagal finansinius kriterijus, taip pat jų įtaką galutiniam bendram įvertinimui.

62 Vis dėlto *European Dynamics Luxembourg ir kt.* tvirtina, kad dokumentų perdavimas neleido jiems pakankamai tiksliai, kaip reikalaujama pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją, suprasti EUIPO atlikto jų pasiūlymo vertinimo.

63 Šiuo atžvilgiu reikia pažymėti, kad šio sprendimo 57 punkte nurodytoje jurisprudencijoje iš esmės nereikalaujama, kad kiekvienai neigiamai ar teigiamai pastabai būtų suteiktas konkretus svoris. Vis dėlto, jeigu pirkimo dokumentuose buvo nurodytas skaičiais išreikštas kriterijų arba subkriterijų konkretus svoris, skaidrumo principas reikalauja, kad šiems kriterijams arba subkriterijams būtų suteiktas skaičiais išreikštas įvertinimas.

64 Šiuo klausimu iš nagrinėjamo pirkimo dokumentų matyti, kad nagrinėjamu atveju specifikacijose buvo numatyti lyginamieji svoriai: kokybiniam kriterijui Nr. 1 numatyti 65 balai iš 100; iš jų 10 buvo skirta atitinkamai subkriterijams Nr. 1.1–1.5 ir 15 balų – subkriterijui Nr. 1.6; kokybiniam kriterijui Nr. 2 numatyta 20 balų ir kokybiniam kriterijui – 15 balų.

65 Taip pat neginčijama, kad, pirma, vertinimo komisija taikė matematinę formulę arba skyrė balo dalių už subkriterijus ar papunkčius ir kad vertinimo ataskaitoje šiuo klausimu buvo pateikta konkrečių neigiamų vertinimų, dėl kurių buvo atimti konkretūs balai, ir, antra, EUIPO nepateikė *European Dynamics Luxembourg ir kt.* ir laimėjusių konkurso dalyvių gautų balų skaičiaus su jų paskirstymu pagal kiekvieną iš kriterijų.

66 Šiomis aplinkybėmis, kaip pažymėjo generalinis advokatas išvados 42 punkte, nei *European Dynamics ir kt.*, nei Bendrasis Teismas negalėjo suprasti atitinkamų kiekvieno iš šių subkriterijų lyginamojo svorio atliekant vertinimą, t. y. nustatant bendrą balų sumą, ar nustatyti ryšio tarp konkrečių neigiamų pastabų ir atimtų balų, kurie turėjo įtakos bendrai balų sumai.

67 Taigi Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 254 punkte teisingai nusprendė, jog EUIPO nevisiškai laikėsi reikalavimų, susijusių su pareiga motyvuoti *European Dynamics Luxembourg* pasiūlymo vertinimo rezultatą.

68 Darytina išvada, kad reikia atmesti trečiąjį pagrindą.

Dėl ketvirtojo pagrindo

Šalių argumentai

69 Ketvirtajame apeliacinio skundo pagrinde EUIPO kaltina Bendrąjį Teismą tuo, kad jis priteisė žalos atlyginimą *European Dynamics Luxembourg*, remdamasis nepakankamu teisiniu pagrindu, būtent – prarasta galimybe, kad su ja bus sudaryta nagrinėjama sutartis.

70 Pirmoji teisės klaida susijusi su išvada, prie kurios priėjo Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 265 punkte, jog EUIPO neteisėti veiksmai buvo nustatyti. Pasak EUIPO, jeigu nėra tokių neteisėtų veiksmų, remiantis Teisingumo Teismo jurisprudencija, reikia panaikinti *European Dynamics Luxembourg* priteistą žalos atlyginimą, nes neįvykdyta viena iš kumuliacinių sąlygų, suteikiančių teisę gauti šį atlyginimą, būtent – neteisėtų veiksmų buvimas.

71 Antroji Bendrojo Teismo padaryta klaida yra ta, kad jis neįrodė, jog žalos atlyginimo priteisimas remiantis prarasta galimybe viešųjų pirkimų srityje yra Sąjungos teisės principas arba visoms valstybėms narėms bendras principas, ir taip pažeidė iš SESV 340 straipsnio kylančius reikalavimus. Šiuo klausimu EUIPO nurodo, kad kelios valstybės narės nenumato galimybės priteisti žalos atlyginimą vien dėl prarastos galimybės, kad bus sudaryta sutartis, visų pirma Danijos Karalystė, Vokietijos Federacinė Respublika ir Rumunija, kur žalos dėl prarastos galimybės atlyginimu padengiamos tik pasiūlymo rengimo išlaidos.

72 Papildomai EUIPO tvirtina, kad net jeigu Teisingumo Teismas panaikintų skundžiamą sprendimą tik iš dalies, jis bet kuriuo atveju turėtų panaikinti sprendimą priteisti žalos atlyginimą. Iš tiesų, jei Teisingumo Teismas nuspręstų, kaip tai padarė Bendrasis Teismas, kad yra pakankamas pagrindas panaikinti sprendimą atmesti pasiūlymą, to nepakaktų žalos atlyginimo priteisimui pagrįsti, nes nėra jokio priežastinio ryšio tarp neteisėtų veiksmų ir nurodytos žalos.

73 *European Dynamics Luxembourg ir kt.* teigia, kad žalos, patirtos dėl prarastos galimybės, atlyginimo principo teisinis pagrindas yra teisė į veiksmingą teisminę gynybą, kylanti iš Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnio. Nors ir pripažindami, kad daugelyje valstybių narių teisės doktrinoje prarastos galimybės sąvoka vertinama įvairiai, ypač kai galimybė prarasta dėl neteisėtų veiksmų, dėl kurių dalyvis netenka galimybės, kad jo pasiūlymas būtų įvertintas nešališkai, *European Dynamics Luxembourg ir kt.* mano, kad šie skirtumai susiję tik su ekonominės žalos, patirtos dėl prarastos galimybės, atlyginimo apskaičiavimu, o ne su paties principo teisiniu pagrindu.

74 Be to, *European Dynamics Luxembourg ir kt.* teigia, kad pagal 2007 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2007/66/EB, iš dalies keičiančią Tarybos direktyvas 89/665/EEB ir 92/13/EEB dėl viešųjų sutarčių suteikimo peržiūros procedūrų veiksmingumo didinimo (OL L 335, 2007, p. 31), kompensacijos priteisimas yra tinkamas būdas atlyginti žalą, patirtą dėl nelaimėjusio dalyvio prarastos galimybės. Taigi Bendrasis Teismas neprivalėjo įrodyti, kad egzistuoja valstybėse narėse bendras apsaugos mechanizmas. Juo labiau kad Bendrasis Teismas jau yra pripažinęs, kad nelaimėjusio dalyvio galimybės praradimas yra reali ir tikra žala. Tokiomis aplinkybėmis priežastinio ryšio tarp neteisėtumo, kuriuo kaltinama, ir žalos, kurią patyrė *European Dynamics Luxembourg*, taip pat negalima paneigti remiantis tuo, kad perkančioji organizacija turėjo plačią diskreciją.

Teisingumo Teismo vertinimas

75 Pirmiausia reikia išnagrinėti EUIPO papildomą argumentą, pateiktą su ketvirtuoju pagrindu.

76 Šiuo argumentu EUIPO iš esmės teigia, kad skundžiamame sprendime nebuvo nei įrodyta, nei pagrįsta, kad egzistuoja priežastinis ryšys tarp Bendrojo Teismo nustatytų akivaizdžių vertinimo klaidų, kiek tai susiję su pirmuoju sutarties sudarymo kriterijumi, t. y. kokybiniais kriterijais, ir E*uropean Dynamics Luxembourg* patirtos žalos dėl prarastos galimybės, kad su ja bus sudaryta nagrinėjama sutartis.

77 Nagrinėjamos bylos aplinkybėmis šis argumentas laikytinas pagrįstu.

78 Viena vertus, kaip konstatuota šio sprendimo 34 punkte, skundžiamo sprendimo 77 punkte padaryta teisės klaida, taigi, remdamasis tais vertinimais, Bendrasis Teismas negalėjo teisėtai nuspręsti, kad sprendimas atmesti pasiūlymą buvo neteisėtas.

79 Kita vertus, skundžiamo sprendimo 267 punkte Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad neįmanoma pripažinti, jog egzistuoja priežastinis ryšys tarp konstatuoto nepakankamo motyvavimo ir *European Dynamics Luxembourg ir kt.* nurodytos žalos.

80 Be to, Sąjungos pripažinimas atsakinga reikštų, kad turi egzistuoti priežastinis ryšys tarp nagrinėjant Bendrajame Teisme nurodytą antrąjį pagrindą konstatuoto esminio pažeidimo vertinant *European Dynamics Luxembourg* pasiūlymą ir nurodytos prarastos galimybės.

81 Pažymėtina, kad skundžiamame sprendime Bendrasis Teismas teisiškai pakankamai nenustatė tokio priežastinio ryšio buvimo. Visų pirma Bendrasis Teismas nekonstatavo, ar ir kiek, atsižvelgiant į bylos aplinkybes ir jeigu EUIPO nebūtų padariusi klaidų, *European Dynamics Luxembourg* būtų užėmusi aukštesnę vietą pagal pakopinį mechanizmą.

82 Darytina išvada: kadangi viena iš sąlygų, būtinų atsirasti Sąjungos deliktinei atsakomybei, nebuvo įvykdyta, Bendrasis Teismas neturėjo tenkinti *European Dynamics Luxembourg ir kt.* prašymo atlyginti žalą.

83 Vadinasi, EUIPO apeliacinio skundo ketvirtojo pagrindo pirma dalis yra pagrįsta.

Dėl dalinio skundžiamo sprendimo panaikinimo

84 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad skundžiamo sprendimo 77 punkte padaryta teisės klaida, nes Bendrasis Teismas pripažino pagrįsta ieškinio pirmojoje instancijoje trečiojo pagrindo trečią dalį, susijusią su konsorciumo *Drasis* nepašalinimu.

85 Kaip matyti iš skundžiamo sprendimo 260 punkto, Bendrasis Teismas ginčijamų sprendimų panaikinimą, nurodytą to sprendimo rezoliucinės dalies 1 punkte, grindė remdamasis visais pažeidimais, turinčiais įtakos sprendimui atmesti pasiūlymą, ir pritarė pirmajam–trečiajam pagrindams. Vis dėlto, nors skundžiamo sprendimo 77 punkte esančiu Bendrojo Teismo sprendimu negalima pateisinti sprendimo atmesti pasiūlymą panaikinimo, šio Bendrojo Teismo sprendimo panaikinimui pagrįsti pakanka skundžiamo sprendimo 104, 109, 115, 122, 134, 138, 139, 144, 148, 157, 159, 166, 186, 188, 193, 194, 206 ir 207 punktuose Bendrojo Teismo konstatuotų pažeidimų. Vadinasi, nėra pagrindo naikinti skundžiamo sprendimo rezoliucinės dalies 1 punkto.

86 Kita vertus, reikia panaikinti skundžiamo sprendimo rezoliucinės dalies 2 punktą, kuriame EUIPO nurodyta atlyginti *European Dynamics Luxembourg* žalą, patirtą šiai netekus galimybės, kad su ja bus sudaryta nagrinėjama sutartis bent jau kaip su trečia kontrahente pagal pakopinį mechanizmą.

87 Atsižvelgiant į šį skundžiamo sprendimo rezoliucinės dalies 2 punkto panaikinimą, taip pat reikia panaikinti jo rezoliucinės dalies 3 ir 4 punktus, susijusius su mokėtino žalos atlyginimo suma.

88 Šiomis aplinkybėmis taip pat reikia panaikinti skundžiamo sprendimo rezoliucinės dalies 5 punktą dėl bylinėjimosi išlaidų.

Dėl ieškinio Bendrajame Teisme

89 Pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 61 straipsnio pirmos pastraipos antrą sakinį šis teismas Bendrojo Teismo sprendimo panaikinimo atveju gali pats paskelbti galutinį sprendimą, jei toje bylos stadijoje tai galima daryti.

90 Taip yra šioje byloje. Vadinasi, reikia išnagrinėti *European Dynamics Luxembourg ir kt.* ieškinyje pateiktą prašymą atlyginti žalą, tariamai patirtą praradus galimybę, kad su *European Dynamics Luxembourg* bus sudaryta preliminarioji sutartis kaip bent jau trečiąja kontrahente pagal pakopinį mechanizmą.

91 Pirmiausia primintina, kad remiantis suformuota Teisingumo Teismo jurisprudencija EUIPO deliktinei atsakomybei kilti turi būti įvykdytos visos šios sąlygos: jos veiksmų neteisėtumas, žalos realumas ir priežastinio ryšio tarp veiksmų, kuriais kaltinama, ir nurodytos žalos buvimas (šiuo klausimu žr. 2014 m. liepos 10 d. Sprendimo *Nikolaou / Audito Rūmai*, C-220/13 P, EU:C:2014:2057, 52 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos taip pat matyti, jog tam, kad atsirastų Sąjungos deliktinė atsakomybė, žala turi būti reali ir tikra ir turi gana tiesiogiai išplaukti iš neteisėtų institucijų veiksmų (2017 m. gegužės 30 d. Sprendimo *Safa Nicu Sepahan / Taryba*, C-45/15 P, EU:C:2017:402, 61 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

92 Bet kuriuo atveju pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją šalis, kuri kelia klausimą dėl Sąjungos deliktinės atsakomybės, turi pateikti įtikinamų įrodymų tiek dėl jos nurodytos žalos buvimo, tiek dėl tos žalos dydžio, taip pat įrodyti pakankamai tiesioginio priežastinio ryšio tarp atitinkamos institucijos veiksmų ir nurodytos žalos buvimą (2017 m. gruodžio 20 d. Sprendimo *Safa EUIPO / European Dynamics Luxembourg ir kt.*, C-677/15 P, EU:C:2017:998, 100 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

93 Šiuo klausimu konstatuotina, kad iš Bendrajame Teisme *European Dynamics Luxembourg ir kt.* pareikšto ieškinio analizės matyti, jog jis akivaizdžiai neatitinka šioje jurisprudencijoje įtvirtintų reikalavimų.

94 Reikia pažymėti, kad nors *European Dynamics Luxembourg ir kt.* teigė, jog jeigu būtų teisingai vykdyta viešojo pirkimo konkurso procedūra, *European Dynamics Luxembourg* pasiūlymas būtų užėmęs aukštesnę vietą, taigi su šia šalimi būtų sudaryta viena iš pagrindinių sutarčių, jos vis dėlto neįrodė, ar ir kiek, atsižvelgiant į bylos aplinkybes ir jeigu EUIPO nebūtų padariusi klaidų, *European Dynamics Luxembourg* būtų užėmusi aukštesnę vietą arba su ja būtų sudaryta nagrinėjama sutartis.

95 Be to, dėl priežastinio ryšio tarp Vertinimo komiteto padarytų klaidų ir tariamai patirtos žalos pasakytina, kad *European Dynamics Luxembourg ir kt.* paprasčiausiai tvirtinimo, kad toks ryšys yra, tačiau nepaaiškino, kas jį sudarė.

96 *European Dynamics Luxembourg ir kt.* neįrodė nei šios žalos realumo, nei priežastinio ryšio tarp jos ir veiksmų, kuriais kaltinama EUIPO.

97 Šiomis aplinkybėmis *European Dynamics Luxembourg ir kt.* pateiktas prašymas atlyginti žalą turi būti atmestas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

98 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 184 straipsnio 2 dalį, jeigu apeliacinis skundas yra nepagrįstas arba jeigu jis yra pagrįstas ir pats Teisingumo Teismas priima galutinį sprendimą byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą sprendžia šis teismas.

99 Pagal šio reglamento 138 straipsnio 1 dalį, taikomą apeliacinėse bylose pagal minėto reglamento 184 straipsnio 1 dalį, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Pagal to paties reglamento 138 straipsnio 3 dalį, jeigu kiekvienos šalies dalis reikalavimų patenkinama, o dalis atmetama, kiekviena šalis padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

100 Kadangi EUIPO apeliacinis skundas patenkintas tik iš dalies, EUIPO ir *European Dynamics Luxembourg ir kt.* turi pačios padengti patirtas bylinėjimosi apeliacinėje instancijoje išlaidas.

101 Dėl pirmojoje instancijoje patirtų bylinėjimosi išlaidų pažymėtina: kadangi ieškinys iš dalies patenkintas, o iš dalies atmestas, *European Dynamics Luxembourg ir kt.* ir EUIPO taip pat turi pačios padengti savo patirtas bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

1. **Panaikinti 2016 m. balandžio 27 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimo *European Dynamics Luxembourg ir kt.* / EUIPO (T-556/11, EU:T:2016:248) rezoliucinės dalies 2–5 punktus**.

2. **Atmesti likusią apeliacinio skundo dalį.**

3. **Atmesti *European Dynamics Luxembourg SA, European Dynamics Belgium SA* ir *Evropaïki Dynamiki – Proigmena Systimata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE* byloje T-556/11 pateiktą prašymą atlyginti žalą.**

4. **Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnyba (EUIPO), *European Dynamics Luxembourg SA, European Dynamics Belgium SA* ir *Evropaïki Dynamiki – Proigmena Systimata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE* pačios padengia ir apeliacinėje, ir pirmoje instancijoje patirtas bylinėjimosi išlaidas**.

Parašai.